RMK. I.
868

~~Hung. t.~~

~~246. t.~~

RMK I. 868.

1. példány. (Teljes) Pálffy Tamástól

(Az ezzel együtt megjelent latinnyelvű gyászbeszédet ld.
RMK III. 1830. szám alatt.)

Hung. h. 46. b.

RMK I. 868.

A TEKENTETES ES NAGYSAGOS HOFFMANY PAL,

Péczi Püspök, Eſztergami Canonok, és Eſztergami Erſek Urunk ő Nagysága Generális Vicáriuſſa, Cháſzár és Király Urunk ő Fölsége tanátſa

PREDIKATZIOIA,

Mellyet predikállot Nagy ſzombatban, Kereſztelő ſzent János Templomában, Sz. András havának 26. napián, 1652. Eſztendőben.

Midőn

NAGY VEZEKENY MEZEJEN, AZ TŐRŐKŐK-Ellen valo harczon, kis Aſzſzony havának 26. napián, hazájokért dűczősségeſſen egy-gyűt megh holt, négy vitéz Uri Attiafiak el temettetnének,

Ugy mint:

A' TEKENTETES ES NAGYSAGOS
GROFF GALANTHAI
ESZTERHAZI LASZLO,
FRAKNO VARA ŐRŐKŐS URA, ES SOPRONY Vár-megye fő-Iſpánnya, Szentelt vitéz, Cháſzár és Király Urunk ő Fölsége Fő-tanátſa és komornykya, Pápa végh-házának fő-kapitánnya &c.

A' TEKENTETES ES NAGYSAGOS
GALANTHAI
ESZTERHAZI FERENCZ,
Cháſzár és Király Urunk ő Fölsége, Gyarmati végh-házának fő-kapitáñya &c.

GALANTHAI,
ESZTERHAZI TAMAS,
Cháſzár és Király Urunk ő Fölsége Lévai végh-házának viczé-kapitáñya &c.

GALANTHAI
ESZTERHAZI GASPAR, &c.

Es ezeknek diczéretes magok viſelésének örök emlekezetire,

A' TEKENTETES ES NAGYSAGOS
GROFF NADASDI FERENCZ,
Fogaras Földenék örökös Ura, Vas-vár-megyének Fő-Iſpáñya, Cháſzár és Király Urunk ő Fölsége Fő-tanátſa és Komornykya, és Magyar Orſzágban Királi Udvari Hop-meſtere, akarattiábul ki-nyomtattatot.

Colmerovius Mátthe, Chaſzár Urunk ő Fölsége Udvari kőny nyomtatoia által, 1653. eſztendőben.

fj b.

Hung. h. 46. b.
RMK I. 868.

A TEKENTETES ES NAGYSAGOS

HOFFMANY PAL,

Péczi Püspök, Eſztergami Canonok, és Eſztergami Erſek Urunk ő Nagysága Generális Vicáriuſſa, Cháſzár és Király Urunk ő Fölsége tanátſa,

PREDIKATZIOIA,

Mellyet predikállot Nagy ſzombatban, Kereſztelő ſzent János Templomában, Sz. András havának 26. napián, 1652. Eſztendőben.

Midőn,

NAGY VEZEKENY MEZEJEN, AZ TŐRŐKÖK-Ellen valo harczon, kis Aſzſzony havának 26. napián, hazájokért dűczősségeſſen egy-gyűt megh holt, négy vitéz Uri Attiafiak el temettetnének,

Ugy mint:

A' TEKENTETES ES NAGYSAGOS

GROFF GALANTHAI ESZTERHAZI LASZLO,

FRAKNO VARA ŐRŐKŐS URA, ES SOPRONY Vár-megye fő-Iſpánnya, Szentelt vitéz, Cháſzár és Király Urunk ő Fölsége Fő-tanátſa és komornykya, Pápa végh-házának fő-kapitánnya &c.

A' TEKENTETES ES NAGYSAGOS

GALANTHAI ESZTERHAZI FERENCZ,

Cháſzár és Király Urunk ő Fölsége, Gyarmati végh-házának fő-kapitáñya &c.

GALANTHAI, ESZTERHAZI TAMAS,

Cháſzár és Király Urunk ő Fölsége Lévai végh-házának viczé-kapitáñya &c.

GALANTHAI ESZTERHAZI GASPAR, &c.

Es ezeknek diczéretes magok viſelésének örök emlekezetire,

A' TEKENTETES ES NAGYSAGOS

GROFF NADASDI FERENCZ,

Fogaras Földenék örökös Ura, Vas-vár-megyének Fő-Iſpáñya, Cháſzár és Király Urunk ő Fölsége Fő-tanátſa és Komornykya, és Magyar Országban Királi Udvari Hop-meſtere, akarattiábul ki-nyomtattatot.

Colmerovius Mátthe, Chaſzár Urunk ő Fölsége Udvari könyv nyomtatoia által, 1653. eſztendőben.

fj 6.

7.½

A M. N. MÚZEUM
KÖNYV-
TÁRA

Quomodo ceciderunt Fortes in prælio? amabiles & decori in vitâ ſuâ, in morte quoq; non ſunt diviſi, Aquilis velociores, Leonibus fortiores.

2. Reg. c. 1. v. 25. 23.

Miképpen eſtek-el az Erőſsek a' harczon? ſzeretetre méltók, és ékeſek életekben, a' halálban ſem váltak-el egy-máſtúl, a' Saſoknál gyorſabbak, az Oroſzlanyoknál erőſsebbek.

2. Reg. c. 1. v. 25. 23.

MInek-utánna az Iſraël népének veſzedelmes űtkezetit, és a' Gelboë hegyén történt ſzerenchétlen harczát hallotta vólna a' királyi Prophéta ſzent David, nagy ſzomorúságában maga királyi fényes kőntősét megh-ſzaggatván, keſeredet ſzivének ſiralmas zokogáſi, és buzgó kőnyhullatáſinak ki-forró áradáſi-mellet, a' harczon maradot királynak Saulnak, és vitézi modon el-eſet iffiúnak Ionathaſnak Oroſzlányi bátorságát, ereiét, ezekkel az elő-hozot, és minden aczél ſzivet keſerűségre fel-inditó ſzókkal dőchőiti, keſerghi, és óhaytya vala mondván: *quomodo ceciderunt Fortes in prælio? amabiles & decori in vitâ ſuâ, in morte quoq; non ſunt diviſi, Aquilis velociores, Leonibus fortiores:* miképpen eſtek-el az Erőſſek a' harczon? ſzeretetre méltók, és ékeſek életek- *ubi ſupra.*

ben, a' halálban sem váltak-el egy-mástúl, a' Sasoknál gyorsabbak, az Oroszlányoknál erősebbek. Továb megyen mégh-is David ugyan azon helyen, és hogy a' megh-ölletet Ionathashoz való igaz szeretetinek tekélletességét inkáb ki-nylatkoztassa, szomorú hárfáiának keserves penditését, szivbéli foházkodásival egyelitvén, magán veszi Ionathast, mint hitves attyafiát, kedves barattyát, és igen faidalmassan ezekkel a' versekkel sirattya: *doleo super te frater mi Ionatha* * *decore nimis & amabilis super amorem mulierum, sicut mater unicum amat filium suum, ita ego te diligebam*: bánkodom, szánakodom raitad, felette igen ékes, és az Aszszonyok szerelménél szerelmesseb, kedvesseb Atyámfia Ionathas, mert a' mint az Anya szereti az ő egygyetlen egy szület fiát, ugy szeretlek vala én téged.

* v. 26.

Hogy-ha Ionathasnak, és az ő attyának Saulnak halálát, ennyre kesergette David, és az Israël nemzetsége, noha azok halála-miat se ki-teriedet birodalmában megh nem chorbult, se fegyver fogható vezériben megh nem fogyatkozot Országha az Israël nemzetségének: bizonyára sokkal fáidalmasb szivel, sokkal keservesb könyhullatásival sirattya e' mái nap, mind határiban meg szorult, mind vitéz baynokiban meg-szükült édes Hazánk és Anyánk Magyar-Országh, ezt, az ő dűchősségének teriedésére ölében fel-tartot, romlot birodalmának épületire, óltalmára kebelében fel-nevelt Vitéz négy Fiát, a' kit egy harczon, egy mezőben, egy órában, egy halomban rakot a' kegyetlen halál. Keserves volt ugyan ennek a' mi édes Hazánknak, és mégh mostis Országúl, nemzetségűl igen siralmas a' Mohách mezei űtkezet, a' holot egy egész tábornak le-vágására fel-szegezvén kaszáiát, minden személy válogatás-nélkűl, kirallyát, Püspökét, Urát, Nemesset, fő-legenyét, köz rendét le-nyakazta, le-vágta nemzetségünknek azon fene halál; de sem akkor, sem az előt oly nagy és hallatlan kegyetlenségét, haragiát, ne mondgyam (dűhősségét) nem mutatta, mint e' minap, a' mikor ezt, az egy Uri nembűl szűletet, egy Tekéntetes Házbúl

szár-

ſzármazot négy Atyafiat, három vég-háznak kapitánnyát egyſzerſmind fel-konczolta, fel-méſzárlotta; mint-ha* az Eſter házát és nemzetségét, moſt akarná uionnan ki-irtani, és annak gyönyörűségeſſen, dűchősségeſſen virágzó Rózáit † nem kűlömben mint Caligula Cháſzár * a Romabélieket egy chapáſſal levágni. *Eſter. c. 7.

† Eſzterháziak czimere.

* *apud Ioan. Raviſium in ſuâ off. li. 2. c. 20.*

Kire nézve igen méltán, és Davidnál ſokkal méltábban, ſokkal keſerveſſebben óhaytya édes Anyánk és Hazánk ezeket az ő Vitéz Fiait mondvan: *quomodo ceciderunt Fortes in prælio? amabiles & decori in vitâ ſuâ, in morte quoq; non ſunt diviſi, Aquilis velociores, Leonibus fortiores*: miképpen eſtek-el ezek az én Erős Fiaim a' harczon? ſzeretetre méltók, és ékeſek életekben, a' halálban ſem váltak-el egy-máſtúl, a' Saſoknál gyorſabbak, az Oroſzlányoknál erősſebbek. Méltán mondám, és hogy ſem mint David Ionathaſt, ſokkal méltábban ſirattya, Vitéz Groff ESZTERHAZI LASZLOT megh-keſeredet édes Hazánk, és azt mondgya: *doleo ſuper te Fili mi Comes LADISLAE, decore nimis & amabilis ſuper amorem mulierum, ſicut mater unicum amat filium ſuum, ita ego te diligebam*: bánkodom, ſzánakodom raitad, felette igen ékes, és az Aſzſzonyok ſzerelménél ſzerelmeſſeb, kedveſſeb édes Fiam Vitéz Groff ESZTERHAZI LÀSZLO, mert mint az Anya ſzereti az ő egygyetlen egy ſzűlet fiát, ugy ſzeretlek vala én téged.

Ennek a mi édes Anyánknak, Hazánknak ily nagy keſerűségét, mijs (mivel minnyáiunknak köz) minnyáian igen keſerves fáidalommal érezvén, ſzámoſſon gyűlekeztűnk erre a' ſiralmas, és Hazánkban ſoha ſem látot, ſem hallot haſonlò temetéſre, feleſſen gyűltűnk ebben az Iſtennek Templomában, a' kiben ennek az Erős, és Hazáia-mellet dűchősségeſſen megh-hólt Vitéz négy Uri Baynoknak, örők emlékezetre méltó, és piros vérek ki-ontásával, drága életek fogyatásával megh-bizonytot, megh-pechétlet vitézkedéſeket chudállyuk és óhaytyuk. A' kiknek e' világ fen-állásáigh megh-maradandó ió hirek nevek, méltán kivánná ugyan én tőlem,

hogy kinek kinek dichéretes ió maga-viſelését kőzzűlők, magános prædikatioval magaſztalnám, és mindenikének tekélletes ioságos chelekedetit, bátor ſzivét, dűchőitő ſok ſzóval felségeſiteném; de mivel azt az űdő nem engedi, magánoſſon véſzem én, mint David Ionathaſt, a' Tekéntetes és Nagyságos Vitéz Groff ESZTERHAZI LASZLOT, és a' mint hogy David, feiedelmi ió erkőlchel tűndőklő iffiú Ionathaſnak, ſok jóságos chelekedeti kőzzűl, Erőſségét magaſztalta, dichérte, őtet *Aquilis velociorem, Leonibus fortiorem*, a' Saſoknál gyorſabnak, az Oroſzlányoknál erőſsebnek nevezte: én-is enneka' mi kedves iffiú Ionathaſunknak, Vitéz Groff ESZTERHAZI LASZLONAK ſok jóságos chelekedeti kőzzűl, ſzóllok az ő Erőſségérűl, és őtet *Aquilis velociorem, Leonibus fortiorem*, a' Saſoknál gyorſabnak, az Oroſzlányoknàl erőſsebnek nevezem. Nem-is ok-nélkűl, mert valahová tekéntek, az Oltárokra, Koporsókra, Szővétnekekre, fel-függeztetet minden paizán és czimerén, nem egyebet, hanem Erőſségének ielől egy Saſt, és egy Oroſzlányt, az az, egy Gryphet látok * a' kinek a' Feie és Szárnya Sas, a' teſte Oroſzlány: mint-ha azt akarná avval ielenteni, hogy ő mind a' Saſnak, a' ki *regina avium*, az éghi madaraknak királynéia, mind pedigh az Oroſzlánynak, a' ki *fortiſſimus beſtiarum** a' főldőn járó állatok kőzzűl legh-erőſseb, ereiét, magában foglaltá, *Aquilis velocior, Leonibus fortior*. Szóllok azért ennek az Iſtenben el-nyugodot, bóldogh emlekezetű Vitéz Groff Vrnak, mind a' Sashoz, mind az Oroſzlányhoz haſonló Ereiérűl, legh kiváltképpen az én Vitéz halgatoimnak űdveſséges lelki épűletekre, haſznokra, oktatáſokra nézve-is; a' kik ha a' Vitézi nevet méltán és érdemeſſen akariák viſelni, ſzűkségh, hogy a' mint ez a' Vitéz Groff Vr, ugy ők-is mind a' Sashoz, mind az Oroſzlanyhoz haſonló erővel birianak, *Aquilis velociores, Leonibus fortiores*.

*Eſzterháziak Czimere.

* *Prov. c.* 30. *v.* 30.

Propositio.

A ſzent irás ſok helyen, es az irás magyarázó Doctorok-is kőzőnséges értelemmel haſonlittyák az Erős ferfiat az Oroſzlányhoz, és annak eleiben kivaltképpen-

valo

valo-példávúl az Oroſzlányt téſzik. De nem chak az Oroſzlány egyedűl czimere az Erős ſeknek, hanem maga ereiével, hatalmával, gyorſaságával, bátorságával, vigyázásával, igen helyes tűkőre, példáia azoknak a' Sas-is. Kire nézve hogy a' tőb nemzetségek-felet való hatalmokat, ereieket ki-mutatnák némely világ meg-hólditó Monárchák, ugy-mint a' Chaldæuſok, Persák, és Romaiak, az ő hadi záſzlóiokra, fegyverekre, a' Saſt ábrázlották-ki, azt irták, hordozták győzhetetlen ereieknek ielűl és példávúl. Mivel azért mind az Oroſzlány, mint pedigh a' Sas, ily valóságos képe, példáia az Erős ſeknek: innéd vagyon hogy egy tekélletes ereiű vitèz férfiat le akarván irnya a' bőlchek, nem chak az Oroſzlánynak, hanem a' Saſnak ereiét-is kivánnyák ő benne meg-találtatni, az az, teſtbűl és lélekbűl álván minden erős férfiú, nem chak teſti, hanem lelki erőt-is kivánnak abban. Az Oroſzlány ſzűgyes, nyakas, chontos, tetemes, velős, gyomros állat, példázza az embernek teſti ereiét, mellyel feiére, teſtének sérelmére, iavainak, iószágának veſzedelmére igyekező árúlóit, irigyit, gonoſz-akaróit, és egyéb ſzemmel látható, kézzel tapaſztalható ellenséghit megh-győzi. A' Sas maga ereiével, súgárival legh-magaſſabban röpülő, legh-fényeſſeb ſzem-fényű, az éghez légh-közelb iáró madár (ki-ért *Ales Iovis* Jupiter fő Iſten legh-kedvésb madarának-is neveztetik) példázza az embernek lelki ereiét, mellyel az ember lelkének kárhozattyára, üdveſséges iavainak romlására agyarkodó ellenséghit, az ördögöt, a' bűnt, és egyéb gonoſz, rendetlen indúlatit, vágyódáſit megh-holdittya, fellyűl-múllya, és mint a' Sas az éghez, ugy ő az ő Iſtenéhez elméiével, ió lelki iſméretivel közel-jár mindenkor, azokra az ő ellenséghire figyelmetes lélki ſzemeivel ſzorgalmatoſſon vigyázván, a' kikről mondgya Szent Pál * *eſt nobis colluctatio adverſus mundi rectores tenebrarum harum, contra ſpiritualia nequitiæ*, minékűnk tuſakodáſunk vagyon ezeknek a' világhi ſetétségeknek vezéri-ellen, a' lelki gonoſságok-ellen.

*Epheſ. c. 6. v. 12.

Mely ſzükséges pedigh egy erős vitéz ferfiúnak

az, hogy testi ereivel egygyűt iárion mindenkor a' lelki erő-is, és hogy a' mely bátran, szivessen vitézkedik az ő testi ellenséghi-ellen, oly szerényen vitézkedgyék lelki ellenséghi-ellen-is, ier mutassuk-megh rővideden a' szent irásbúl, és annak magyarázó Doctoribúl. E' világhi erős férfiaknak és vitézeknek méltó példáia szent David, mely nagy, és nem chak emberi, hanem Oroszlányi erőt-is-fellyűl halladó erővel birt légyen, eszűnkben vehettyűk a' szent irásban elő-hozot sok chudálatos vitézi probáibul, chelekedetibűl. Az Oroszlanyokat és medvéket álloknál-fogva * megh-foitotta, megh-ölte. A' hat könyöknyi és egy araszny magasságú Oriást Goliathot, † a' ki előt, félvén tőle minnyáian az Israëliták el-futnak vala, egy sima kővel, parittyával megh-győzte, egy chapással feiét vette. Ellenséghi-közzűl dárdáiával * három-százat sebesitet-megh egy izben. Nyólcz-százat † ölt-megh egy űtkezetben. Hová lehet ennél nagyob ereiű, és bátorságú vitéz férfiu? a' ki maga le-iria ezt az ő hatalmas ereiét, és azt mondgya * *Deus præcinxit me virtute, perfecit pedes meos tanquam cervorum, posuisti ut arcum æreum brachia mea*, az Vr Isten, ugy-mond környűl-vet, fel-övedzet engem erősséggel, ollyanná tette a' lábaimot mint a' szarvasokét, és kariaimot mint a' rezbűl öntőt kéz-iiat. Nehéz értelmű szóknak látczanak ezek lenni, mert ám bátor győzhetetlen erővel környűl-véve, fel-övezdve légyen David, ám bátor ollyanok légyenek az ő kariai, mint a' rézbűl öntőt kéz-ii: de mi-képpen vagyon az, hogy egy ollyan erős vitéz ferfiunak mint David, nem Tigris, nem Párducz, nem Elefánt, hanem Szarvas lábai vannak, holot minnyáian tudgyuk, hogy egy rettegőb, egy félénkieb állat aligh vagyon a' szarvasnál, a' ki chak egy kopónak czaholásátúl, ugatásátúl-is megh-iedvén el-fút, el-szalad. Ennek az üdvessséges titoknak ki-feitésére tudnunk kel, hogy a' több szép tulaidonsághi-közőt, mellyekkel a' természet a' szarvast fel-ékesitette, igen szép, és talám legh-szeb az, hogy mivel ő néki legh-gyűlőlségesb, legh-halálosb ellenséghe a' kigyo, az-ellen egyéb fegyverrel nem viasko-

* 1. Reg. c. 17. v. 35.

tibidem v. 50. 51.

* 1. Par. c. 1. v. 11.

† 2 Reg. c. 23. v. 8.

* Psal. 17. v. 33. 34. 35.

viaskodik, nem tusakodik, hanem a' lábaival tapodgya, tiporia, azokkal öli-megh a' kigyót a' szarvas. Lelki értelem szerént azért, a' mikor vitéz erős Davidnak, rézbűl öntöt kez-iihoz hasonló kariaival, összve-tészi a' szarvas lábait a' szent Lélek, jelenti azt, hogy noha vitéz David az ő nagy ereiével, és vastagh erős kariaival megh-rontya, labairúl le-veri, és mint a' port a' szél, ugy el-törli az ő ellenséghit: de nem elégh ez, hanem ehez szükséges az-is, hogy a' mint a' szarvas az ő lábaival a' kigyót megh-tiporia, megh-öli, ugy vitéz David-is megh-tapodgya azt a' dögleletes fúlákú kigyót, a' bűnt, mely halálos marásival sebesíti az ő lelkét, a' mely kigyorúl mondgya Sirák fia * *quasi à facie colubri fuge peccata*, mint a' kigyót ugy üldözd, giülöld, fussad a' bűnt; megh-gyözze azt a' mérges aspist, az ördögöt, a' ki gonosz sugallásival, inchelkedésivel ólálkodik ö-ellene, a' kiről mondgya az Vr Isten-is † *ipsa conteret caput tuum*, hogy megh-tiportatik, megh-rontatik az ő feie. Hogy igy vitéz David a' mely diadalmas, a' mely erős az ő láthato testi ellenséghi-ellen, rézbűl öntöt kez-iihoz hasonlo kariaival; oly győzedelmes, oly bátor légyen a' szarvas lábaihoz hasonló lábaival, láthatatlan lelki ellenséghi-ellen-is.

* *Eccles. c. 21. v. 2.*

† *Gen. c. 3. v. 15.*

Egy vitéz erős Aszszonyt ád elönkben Salomon, * mely *terribilis ut castrorum acies ordinata*, rettenetes mint a' táboraknak el-rendelt serege † *mille clypei pendent ex eâ, omnis armatura fortium*, ezer paizók függenek ő róla, az erősseknek minden fegyverek, Aligh ha ugyan ezen vitéz erős Aszszonyrúl nem szól a' Szent Lélek *Psal. 44. v. 13.* a' holot a' nevét-is megh-jelenti ki légyen, * *filia Tyri.* Tyrus leánya, avagy a' mint szent Hieronymus *in Epist. ad Principiam*, a' zidó bötű szerént olvassa, † *filia fortissimi fortissima*, a' legh-erősseb királynak, legh-erősseb leánya. Ennek a' vitéz erős Aszszonynak miben állyon az ő ereiének mi-vólta, tekélletessége, utánna veti a' szent irás, és azt mondgya-felöle * *omnis gloria eius ab intus, in fimbriis aureis, circumamicta varietatibus*, a' Tyrus leányának minden düchősége, hatalma, erei-

Can. c. 6. v. 3.
†*Cant. c. 4. v. 4.*

* *Psal. 44. v. 13.*

† *apud Iohan. Antö. Velaz-quez. annot. 11. n. 2. in Epist. ad Philip.*

* *v. 14. 15.*

belől vagyon, arany perémekkel fel-ékesitetet, sok szinyű ékességgel fel-öltöztetet. De vallyon mi-képpen mondgya belől lenni erősségét, ennek a' Tyrus leányának a' szent Lélek? holot az ő ékessége, erőssége, minden dűchősége *in fimbriis aureis, in varietatibus*, az arany perémekben, a' sok szinyű ékességbűl szőt köntősben ál, és mind az arany perém, mind az ékes köntős, nem belső, hanem kűlső-képpen ékesiti, erősiti őtet? Szent Hieronymus a' fellyúl elő-hozot helyen, és a' királyi bibliá, igen szépen hozza-őszve ezt a' Tyrus leányának arany perémiben, és ekes köntősében álló erősségét, belső erősségével, es azt mondgya, *omnis gloria eius ab intus, in fimbriis scutulatis, in ocellaturis*, a' Tyrus leányának minden ékessége, erőssége belől vagyon, és minden ékessége, erőssége kivől az arany perémiben, és ékes köntősében-is vagyon, mi-képpen lehet ez? ezek a' Tyrus leányának arany perémi, nem imillyen, amollyan aranybúl, hanem válogatot, finom, drága, és minden arany fonálnál bőchesb scofiombul: se-nem valami közönséges formara, hanem *in scutulatis* paiz formára vert perémek; hasonló-képpen ez az ő köntősének ékessége, nem valami alá-való köz szerszámbúl, eszközbűl ál, hanem *in ocellaturis* éppen chak szemből, kivől, belől, elől, hátúl, iob, bal-ódalúl éppen chak szemmel tűzőt, fűzőt, szemmel őszve szőt, megh-rakot ez az ő ékes köntőse. Körös-körűl azért sok paizzal vagyon fel-fegyverkezve, körűl-véve ez a' Tyrus leánya, e'-mellet sok szemmel fel-ékesitetet, gazdagon megh-tűzőt drága köntősben.

† *Velasq. ubi supra.*

Az irás magyarázo Doctorok értelmébűl * az ő sok paiza, avagy inkab paiz formára vert arany peréme, jelenti az ő testi ereiét, mellyel mint egy paizzal harczol, vitézkedik az ő testi látható kűlső ellenséghi-ellen. A' sok szemmel megh-rakot öltözete, jelenti nagy figyelmetességgel, szórgalmatossággal vigyázó lelki ereiét, mellyel strázát ál az ő lelkének láthatatlan ellenséghi-ellen: és igy a' mely győzedelmessen, erőssen óltalmazza magát kűlső ellenséghi-ellen a' paizzal, oly diadalmasson, oly vitézen óya magát sok szemeivel, lelki

ellen-

ellenséghi-ellen. Igen szép és valoságos példáiával oktatván, ez a' Tyrus vitéz erős leánya, minden vitéz férfiat arra, hogy, ha erős paizával szemben mér állani, és bayt vinya testi ellenséghivel: ébren és serényen ki-nyilt lelki szemmel állyon az ördögh, a' bűn, és egyéb lelki ellenséghi-ellen-is. Igy *omnis gloria eius ab intus, in fimbriis scutulatis, in ocellaturis,* minden erősége, minden dűchősége belől lészen lelki ellenséghi-ellen, kivől lészen testi ellenséghi-ellen.

Mely nagy ereiű és vitézségű férfiú vólt Saul, leiria őtet tetétűl-fogva talpigh a' szent iras. Es leghelsőben-is ékes, deli termetéről, magasságárul azt mondgya * *ab humero & sursum eminebat super omnem populum,* vállátúl-fogva, és azon fellyűl megh-halladgya vala az egész népet. A' mely nagy vólt pedigh termetében, magasságában Saul, nem volt kisseb szivében, bátorságában, ereiében, vitézségében, szerenchéiében, mert azon szent irás azt mondgya felőle, hogy: † *quocunq; se verterat, superabat,* valahová fordúlt, győzedelmes vólt, ** *gladius Saul non est reversus inanis,* és soha kardgyát heábaki nem vonta, se heába hivelyébe viszsza nem tette. Ezt az erős férfiat az Isten akarattyábúl feiedelemségre választván Samuel, minek-előtte a' királyságra fel-kenné, ebédre hivá, és *armum* egy báránynak a' bal-czimerét téteté eleiben mondván † *comede quia de industriâ servatum est tibi,* egyél, mert szándékkal néked tartatot ez a' bal-czimer. Az irás magyarázó Doctorok, Gregorius, Philo, Theodoretus, és egyebek, ezen a' báránynak bal-czimerén, értik Saulnak erősségét * *quid in armo pectoris, nisi fortitudo signatur actionis?* ugy-mond szent Gergely Papa, mert valamint-hogy a' báránynak az ő bal-czimere támogattya, hordozza, tartya, és az esestűl oltalmazza a' bárányt, ugy Saul-is az ő erős bal-kariával támogatta, óltalmazta az Israël királyságát akkor, a' mikor bal-kariára fel-kőtőt paizával erősen és vitézen harczolt ellenséghi-ellen. Noha pedigh oly erős férfiú vólt Saul, és oly dűchősségessen, hatalmasson vitézkedet ellenséghi-ellen, még-is azt

* 1. Reg. c. 9. v. 2.

† 1. Reg. c. 14. v. 47.

** 2. Reg. c. 1. v. 22.

† 2. Reg c. 9. v. 24.

* Apud Franciſc. Mendozã, in lib. 1. Reg. c 9. v. 24. n. 11.

† *1. Reg. c. 15. v. 23.* mondgya néki Samuel † *abiecit te Dominus ne sis Rex*, Saul! megh-útált, megh-vetet téged az Ur Isten, hogy ne légy király * *ut siniſtra & infelix Saul fortitudo oſtenderetur, quâ alios quidem vincere potuit, ſeipſum vincere non potuit*, mert noha a' báránynak bal-czimerén példáztatot ereiével, és bal-kariára fel-kötöt paizával győzedelmeſſen, bátran harczolt kűlső ellenséghi-ellen Saul, de mint-hogy belső gonoſz indulati, hamiſsághi, bűnei-ellen nem harczolt, azokat megh nem győzte, *abiecit eum Dominus ne ſit rex*, megh-vetette ötet az Ur Isten, hogy király ne légyen. És erre nézve ugyan azon Ur Isten, törvényt ſzabván a' Papoknak, minemű réſzt vegyenek magoknak a' békeſséges áldozatokbúl, azt paranchollya hogy † *armus dexter cedet*, az áldozatnak iob-czimere légyen övék. A' mely iob-czimeren Philoval egy-gyűt* érthettyűk a' Papoknak ſzűkséges lelki erőſségeket, mert a' menyivel erőſſeb a' iob-czimer a' balnál, az oktalan állatokban, annyival és ſokkal erőſſeb, nemeſſeb, tekélleteſſeb az emberben a' lelki erő a' teſti erőnél; mivel pedigh a' Papok tiſzti és hivatallya vólt az † hogy el-közelgetvén a' harcznak ideie, a' ſeregh-elől állottak, ugy intették, bátoritották a' vitézeket a' harczra, ez-okaért kivánta az Ur Isten, ennek a' iob-czimernek példáia-által a' Papoktúl * *ut quam fortitudinem verbis prædicabant, eandem animis includerent*, hogy a' mely buzgóſſan bátoritották az ő látható kűlső ellenségek megh-győzésére a' vitézeket a' Papok, ugy bátoritanák az ő láthatatlan lelki ellenségek megh-győzésere-is, és nem chak teſti bal-erővel mint Saul, hanem lelki iob-erővel-is hadakoznának † *in virtute Dei à dextris & à ſiniſtris*, az Isten ereiében iob- és bal-kez-felől, ugymond ſzent Pál.

† *Lev. c. 7. v. 32.*

* *in lib. de præm. & hon. Sacer.*

† *Deut. c. 20.*

* *Franciſc. Mend annot 16. in lib 1. Reg. c. 14. n. 1.*

† *2. Cor. c. 6. v. 7.*

Ezekbűl, és ehez haſonló ſok példákbúl, mellyeket az űdőnek rővid vólta elő-ſzámlálnom nem enged, alkalmaſint eſzűnkben vehettyűk, mely ſzűkséges egy vitéz erős férfiúban az, hogy ne chak ollyan erős légyen mint az Oroſzlány, hanem mint a' Sas-is, az az, ne légyen chak erős teſtében, hanem lelkében-is; és a'

mely

mely bátran harczol, vitézkedik halálos kűlső testi ellenséghi-ellen, oly bátran harczollyon, vitézkedgyék lelki ellenséghi-ellen-is. Ne-is gondollya azt senki, hogy az ő erősségének hire, tekelletessége, dűchősége chak abban-ál egyedűl, hogy sok ellenséghinek vérét oncha, táborokat megh-verien, erősségeket megh-vegyen, tartományokat meg-hólditchon: nem ebben-ál chak egyedűl az igaz, valóságos erőnek mi-vólta, ugy-mond szent Agoston * mert ha valaki mind ezeket megh-chelekedné, végbe vinné-is, a' minthogy megh-chelekette világ biró Sándor, Iulius Cháfzár, és egyebek; de mi haszna, mi dichérete lehet ebben a' nagy erőben? ha ezt az erőt ochmány bűneivel, Istentelen gonossághival, fellet életével, erkölchével útálatositya: mi dűchősséghe? ha ezen erővel Istenét haraghittya, magát gyalázza, lelkét kárhozatra veti. Hova lehetet egy erősseb férfiú Samsonnál? a' kit nem szintén érdemesnek itil mégh-is szent Ambrus † a' tekéllétes erős, vitézi névnek viselésére, és azt mondgya felőle: *Samson validus & fortis leonem suffocavit, sed amorem suum suffocare non potuit; vincula solvit hostium, sed suarum nexus non solvit cupiditatum; messes incendit alienas, & unius ipse mulieris accensus igniculo messem suæ virtutis amisit;* Samson vastagh és erős lévén, az Oroszlányt megh-foitotta, de a' maga rendetlen szeretetét, szerelmét megh-nem foithatta; ellenséghinek kötelit megh-szaggatta, de a' maga kivánsághinak lánczait megh nem óldotta; mások aratását megh-égette, de maga egy hizelkedő lotyónak Dalilának szikrájától meg-gyulládván, jószágos-chelekedetinek minden aratását el-veszttette.

* *Apud Hier. de lanuza hom. 3. §. 8.*

† *apol. 2. de David c. 3. ubi sup.*

Innéd vagyon hogy szent Petrus Chrysologus * a' ki ez előt ezer és két-száz esztendővel élt, minden vitéz erős férfiúnak oktatására, nagy szive faidalmával panaszolkodik azokra a' vitézekre, a' kik minden ereieknek dűchősségét és dichéretit, chak testi ereiekben helyheztették, avval kérkettek, űdvessséges lelki ereiekről nem-is gondolkodván, es azt mondgya: *bella gentium legimus superasse quam plurimos, quos tamen pugnas*

* *serm. 41.*

carnis legimus non vicisse: audivimus eos dedisse delictis pectora, qui dorsa hostibus non dederunt: sokak-felől olvassuk, ugy-mond, hogy ellenségek táborit megh-verték, de testeknek tusakodásit megh nem győzték; sokak-felől hallottuk, hogy ellenségeknek hátat nem adtak, de feiet haitottak a' vétkeknek, *Proh dolor! victores gentium, vitiorum fuisse captivos; nationum dominos, turpi servîsse criminibus servitute; stetisse inter sævientes gladios, & inter enervata lenocinia corruisse;* keserves dologh! a' kik a' pogányokat megh-győzték, a' bűnök rabságában estek; a' kik a' nemzetségeket megh-hólditották, a' vétkek szólgaivá lettek; a' kik dob, trombita zengések, harsogások: nyil, kopia törések, húllások: ágyú, puska lövések, ropogások: szablya, fegyver villámások, szakadások-közöt, mint az erős ko-szálak fen-maradtak, a' púhaságban el-estek; *regnis fuisse terrori, ludibrio fuisse peccatis; adversas acies contrivisse ieiunos, & crapulatos suarum castra dissolvisse virtutum; jacuisse effuso vino, qui jacere effuso sanguine nescierunt*; Országoknak rettentői, lettek a' bűnök chúfiai; és a' kik az ellenkező seregeket iózanon megh-verték, részegen a' magok józságos-chelekedetinek táborát el-rontották; hólt számban fekűttek a' bor italban, a' kik a' vér-ontásban talpon állottak. Ezekkel az arany nyomtatásra méltó szép szókkal óhaytotta ez a' szent Atya, az ő ideiében-való némely vitézit, a' kik nagy fent teli száyal torokkal kérkettek és dichekettek vitézségekben, hadi ereiekben: testi ellenségekkel-való bay-viválókban erősek, bátrak, fenek mint a' sivó-rivó oroszlányok; de lelki ellenségekkel-való harczokban, minden félénk nyúlnál kisseb szivűek, és a' tekélletes, igaz, vitézi erős névnek viselésére nem-is meltók, se-nem érdemesek.

De mit kel énnékem sok példákkal, avagy a' szent Atyákbul elő-hozot sententiákkal állitanom és bizonyitanom, mely szűkséges egy vitéz ferfiúban az, hogy Oroszlányi ereiét a' Sasnak ereiével egy-gyűvé foglálya, testi ereie-mellet, lelki erővel-is birion, es a' mely dichéreteссen vitézkedik külső ellenséghi-ellen, ugy

vitèz-

vitézkedgyék lelki ellenséghi-ellen-is? Nem szükségh énnékem ebben továb fáradnom, se-többet erről szóllanom. Imé előttetek fekszik valóságos példavúl és tükörűl, ô erős ferfiak, valakik a' vitézi névben dichekettek! előttetek vagyon kegyelmes Urunknak, Felséghes Cháfzárunknak, Királyunknak néhai Tanátsa, komornyikia, Szentelt-vitéze, Soprony vármegyének Fő-Ispánnya, Pápa vég-házának Fő-kapitánnya, Fraknó várának örökös-Ura, a' Tekéntetes és Nagyságos Vitéz † Groff ESZTERHÁZI LÁSZLÓ. A'ki a' mint-hogy a' czimerében az Oroszlányt, és a' Saft, az az, a' Gryphet viselte, ugy chelekedetivel-is öszve-kapcholta az Oroszlánynak ereiét a' Sas ereiével, és a' mely erős vólt testében külső ellenséghi-ellen, oly erős vólt lelkében belső ellenséghi-ellen-is. Es hogy ha * *fortes creantur à fortibus*, az erős szűléktűl származnak az erős fiak (a' mely mondását *Horatius*-nak kivált-képpen-való bélyegűl, jelűl, *Symbolum*-ul választotta vólt magának ez a' Vitéz Groff Ur) ki-tetczik ereie az ő Uri szűléiből-is. Fő nemzetének, nagy *Familia*-iának sok számos, réghi ősiről hogy ne szóllyak, kik vitézségekkel és okosságokkal hazáioknak sokat szólgáltanak; az Attya Néhai Tekéntetes és Nagyságos boldogh emlekezetű Groff ESZTERHÁZI MIKLÓS, Magyar-Ország Palatinusa vólt, a' ki mind elméiével, mind kardgyával, mint pedigh méltóságos feiedelmi maga-viselésével, mely dűchősségessen, széleslen terieztette Nemzetségűnknek dichéretes hirét, nevét; mely szerenchéssen, sziveszen, szorgalmatosson óltalmazta szabadságát, minnyáiantudgyuk. Az Annya néhai Tekéntetes és Nagyságos bóldogh emlekezetű Groff NYÁRI CHRISTINA Aszszony vólt; a' mely Nyári Christina Aszszonynak az Annya, Várdai Katha Aszszony: a' mely Várdai Katha Aszszonynak az Annya, Losonczy Dorotthya Aszszony: a' mely Losonczy Dorotthya Aszszonynak az Annya, Báthori Klára Aszszony: a' mely Báthori Klára Aszszonynak az Attya Echedi Báthori György, és az Annya Somlyó Báthori Anna Aszszony vólt.

† Groff Esterházi László.

* *Horat. lib. 4. car. ode 4.*

Attya.

Annya.

Születése

Születet ez a' Vitéz Groff Ur karáchon havának harminczadik napian, ezer hat-száz huszon-hat esztendőben, huszon-hat esztendős korában holt-megh huszon-hatodik napián kis-Asszony havának, és huszon-hatodik napián szent-András havának temettetik.

Neveléſe

Isten-félő, tekélletes szent életű Annyának a' teiével szopta egy-gyűt a' lelki erőt, és valamint-hogy a' Sas mégh nevedéken, kichiny korában fordittya a' szemeit a' világos napra, ugy nézi minden szeme-pillantása-nélkűl, annak fényes súgárit: ő-is mégh kisded ártatlan állapattyában forditotta lelki szemeit az † Igazságnak dűchősséges Napiára, a' CHRISTVS JESVSRA, azt nézte hólta napiáigh nagy figyelmetességgel minden maga-viselésében. Körűl-vették az ő bőchő.ét mégh chőchőmős korában mint egy szólgálói, daikái a' jószágos-chelekedetek; véle nevekedet az Isteni szeretet, az Isteni félelem, az áitatosság, a' józanság, a' szelidség, a' tisztaság, ugy hogy a' mint magok meghvallyák azok, a' kik éyel nappal körűlette forgolottak, a' ár mely szűznél szemérmesb lévén, egy tisztátalan szót ő-tőle nőtelen állapattyában nem hallottak, sőt házas korában-is, hasonló szót valakinek az ő asztalánál mondani, tiltot vétek vólt. A' mikor elő-iőt az ideie, hogy a' tanúságra adgya magát, oskolában járion, az elő számlált és több sok iószágos-chelekedetinek társaságában, oly szorgalmatosson tanúlt, oly dichéreteſſen véghezte-el Philosophiáiával egy-gyűt egyéb tanusâgát hogy tanúló társai-közzűl hozzá fogható nem vólt senki. Tudta nyilván, hogy a' Romai birodalomnak Fundálóia, Attya, Vitéz Julius Cháſzár, job-kezében egy kardal, bal-kezében egy könyvel, és fellyűl ezekkel a' szókkal * *ex utroq; Cæſar*, iratta-le magát, jelentvén hogy őtet mind a' kard, mind pedigh a' könyv emelte a' Cháſzárságra. Tudta hogy világh meg-hólditó erős Sándor mindenkor egy-gyűt hordozta a' fegyverével † a' *Homerus* könyvét és a' mikor le-fekűt-is, a' feie alá egy gyűvé tette a' kardgyával. Tudta hogy elterhet mindenkor a' Kopia tokban a' Penna, és a' Deák-

Tudo-mánnya.

* Apud Did. Saavedram Fajardű, emblem. 4.

† *Onosicritus apud Plutar. in Alex.*

ság

ság ſoha megh nem tompittya, hanem inkáb fényesíti, élesíti a' kardnak az élit. Tudta mind ezeket ez a' Vitéz Groff Ur, és azért vólt oly ſzorgalmatos a' tanúságban, azoknak az iffiachkáknak oktatására-is, a' kik ugy futtyák az Oskolát, mint a' mirigyet, aligh várván hogy lóra kapazkodhaſsanak kellemés fiatal vitézek.

Továbbá, ennek a' Vitéz Groff Urnak Saſi Lelki ereie ki-tetczik abbúl-is, hogy, ha az ördögh, a' bűn, és egyéb gonoſz indulatok-ellen ninchen egy erőſſeb lelki fegyver a' ſzent Gyónáſnál, ő gyakran gyónt, az Oltári Szentséghez gyakran járúlt, leg-főképpen a' Boldogságos Szűznek innepe napiain, a' kit kivalt-képpen-való nagy buzgó ſzeretettel, áitatoſsággal tiſztelvén, imádván mindenkor, innepinek eſtit legh-gyakrabban, chak ſzáraz kenyérrel és vizzel bőytelte: óltárt-is fogadot hogy chináltat azon Boldogságos Szűznek tiſztteſségére a' Czeli Szent-egy-házban, de kedvesb lévén lelke előtte, lelkét fogatta magához Oltára helyet a' Boldogságos Szűz Szent Fiával. A' Szent Misét mindennap áitatoſson megh-halgatta. Az Egyházi rendet, a' Szerzeteſeket nagy bőchűlettel látta, fogatta, aſztalához űltette. A' Poſonyi Apácza-Aſzſzonyok Templomát, és kalaſtromát, az utólsó nagy éghéskor a' tűztűl meg-tartotta, meg-óltalmazta. A' Pater Carmelitáknak Sár-feneken egy ſzép Kápolnát és óltárt épétet: bőv alamiſnálkodáſſal mind azoknak, mind egyebeknek kedveskedet. Uraſághiban ſok romlot Templomokat meg-úiitot, az idegenek meg-téréſében ſzűntelen fáradot, a' meg-térőknek ſzivből örvendezet. Arváknak, özvegyeknek, igye-fogyottaknak, gyámolya. Szólgainak, alatta valóinak, jobbágyinak nem Ura, hanem Apia. Ezek az ő Saſi lelki ereiének jelei, és mégh ezeknél-is ſokkal többek.

* Lelki ereie.

Tekénchűk-megh az ő Oroſzlányi Teſti ereiét. Es ha a' példa-beſzéd-ſzerént, † *ex ungue Leonem*, a' körmérűl iſmértetik-megh az Oroſzlány, chak kevés ieleiből-is eſzűnkben vehettyűk az ő nagy ereiét. Néki Feiedelemségre méltó igen ékes, tiſztes ábrázattya,

† Teſti ereie.

gyönyörűséges szép egyenlőséggel-valo teteminek, taghiainak öszve-foglalása, vitézi módra alkotot tetétől-fogva talpigh, tekéntetes Uri termete, ki-ért az idegen nemzetek előt-is, nem egyéb, hanem Tekéntetes, Szép Groff vólt az ő neve. Ily nagy ékességének meg-felelt ereie-is, mert oly szálas, oly vastagh, tetemes ember nem vólt udvarában, a' kit chak fél-könyökével-is (ha akarta) orrára nem taszitot. Senki ő nálánál jobban a' tárgyat megh nem lőtte, a' kez-iiat erősebben megh nem vonta, a' gyürűt mesterségesben megh nem öklelte, a' lovat keményebben megh nem ülte. Bátor szivének chak tavaly-is álmélkodásra méltó jelenségét adta Szegesd-alat, a' holot midőn feie-felét sürön süvöltenének a' taraszk golyobisok, azoktul semmire sem ijedvén-megh, a' sok pogányságnak néki rohant vólna, ha az ő * Ökos-Vitéz Ipának parancholattya megh nem tartóztatta vólna. Chudáltatta ezt az ő nagy ereiét, bátorságát, mindenekhez kegyes, szelíd, nyájas, és hogy ugy szóllyak, emberi testben Angyali természete, mellyel mint a' Magnes-kővel magához vonta, hólditotta mindeneknek szivét, sőt mégh a' gonosz nyelveket-is annyira meg-kötötte, hogy soha senki ő-felőle semmi gonoszt nem mondana: távúl lévén ő-tőle a' haragh, a' dölfősség, a' fel-fualkodot nagy akarat és kevélységh. Egy szóval, ennek a' vitéz Groff Urnak Lelki, Testi ereiét, dichéretes erkölchét, Uri iffiat illendő tekélletes tulaidonsághit, igen szépen egy summában, chomóban kötötte az a' nagy erdemű okosságú, méltóságú Groff Ur † a' ki, midőn tőle kérdenék, minemű vélekedésben vólna GROFF ESZTERHÁZI LÁSZLÓ-felől, azt felelte rövideden: én, ugy-mond, magyar Anyátúl szűletet fiúban, hasonlót ESZTERHÁZI LÁSZLÓHOZ nem láttam senkit.

* Groff Battyany Adam.

† Groff Cháki László.

Mit mondgyak Tekéntetes és Nagyságos *Esztergházi Ferencznek, Gyarmati Fő-kapitánynak lelki és testi ereiéről? a' ki katonasága-mellet Istenéről, lelki ismeretinek tisztaságáról sem feletkezvén-el, noha tudománnya, deáksága néki-is szép vólt, de inkab vágyódot a' fegy-

* Esztergházi Ferencz.

a' fegyverhez, és a' mit mond Sirák fia † *cum Leonibus luſit quaſi cum agnis, & in urſis ſimiliter fecit*, ereiében bizván, a' chatákra járt, az Oroſzlányokkal és Medvékkel, az az, az Oroſzlányokhoz, Medvékhez haſonlo fene pogánysággal játék-képpen ſokat harczolt és vitézkedet, bátor ſzivének dichéretes jelét a' homlokán viſelvén hólta napiáigh. Azért méltán mondhatom azt felőle, a' mit mond azon Sirák fia * *mortuus eſt pater eius, & quaſi non eſt mortuus, ſimilem enim reliquit ſibi poſt ſe, in vitâ ſuâ vidit, & lætatus eſt in illo*, megh-hólt az Attya, a' néhai Tekéntetes és Nagyságos bóldogh emlekezetű Eſzterházi Pál, és mint-ha megh ſem hólt vólna, mert vitézségét, okoſságát, jámborságát követő, magához haſonló fiát Ferenczet hatta utánna, látta őtet életében, és örvendezet ő-benne.

† *Eccleſ. 4. c. 47. v. 3.*

* *Eccleſ. c 30. v. 7.*

El-halgaſſam-é a' Tekéntetes és Nagyságos † Eſzterházi Thamáſnak Lévai Vicé-kapitánynak lelki és teſti ereiét? a' kiben mégh mikor Oskolában járt-is annyira benne vólt az áitatoſság, az Iſteni félelem, hogy ſokſzor eiiél-táiban fel-kőlt ágyából, és térden álva egéſz órakat töltőt az imádságban. E-mellet * *curſor velociſſimus, quaſi unus de capreis, quæ morantur in ſilvis*, ſenki futáſra nem gyorſab, ugráſra nem erősb, lóra nem könnyeb ő nálánál. Elméie ſzép, tudománnya elégséges. Mely vitézi modon viselte magát a' Német Orſzághi hadakban, bizonyſághi † Generalis emberek; mely bátran harczolt ſokſzor a' Törők-ellen, bizonyſághi a' végbéli vitézek.

† *Eſzterházi Thamás.*

* *2. Reg. c. 2. v. 18.*

† *Groff Iohann. Chriſtop. à Buchaim.*

Szóllyak-é a' Tekéntetes és Nagyságos * Eſzterházi Gáſpárrúl, édes Szűléinek kedves *Beniamin*-nyárúl? a' ki mint Samſon kichinségétűl-foghva józan, a' bortúl és egyéb réſzeghitő italtúl megh-fogta magát, Iſtenfélő jó erkőlchben nevekedet. Elméie igen ſzép és világos, tudománnya, deáksága ideiéhez képeſt nagy, és nem közönséges. Iffiú ugyan eſztendeiben, de maga-viſeléſében, nem haba-hurdgya, nem chélchap, hanem minden chelekedetiben megh-ért, megh-rőgzőt értelmű okoſságú ferfiú, Edes Szűléinek méltán

* *Eſzterházi Gáſpár.*

† *Gen. c. 35. v. 18.* kedves *Beniamin*-nya, az az, *filius dexteræ*, † jobb kezeknek fia, mert jobb kezében vet mind pennáiával, mind kardgyával egyaránt kedveſſen, kévánatoſſon ſzólgál valanékik. *Beniamin lupus rapax* * megh-mutatta a' harczon bátor ſzivét, ereiét, a' mikor mint a' ragadománynak örülő, a' prædát ſzomiúhozó fárkas, ugy néki rohant, a' mi ſzegény nemzetségünket ragadozo, hazánkat prædáló pogányságnak, és mind iobra, mind balra keze-miat húlván mellette ellenséghi mint a' kévék, ſok ſebeivel bizonyitotta megh vitézségét.

* *Gen. c. 49. v 27.*

Illyen erőſek voltak Teſtekben, Lelkekben, illyen hatalmaſſak Oroſzlányi és Saſi ereiekben, ezek az Uri baynokok, utólsó pihentésekigh, halálok oráiáigh!

Allyon elő moſt valaki akaria, és kérdgye-megh immár én-tőlem, † *quomodo ceciderunt fortes in prælio?* ezek az erős vitéz Urak, Attyafiak, a' kik éltekben ily erőſſek, ily vitézek vóltak, mi-képpen eſtek-el a' harczon? és azt felelem, hogy nem külömben, hanem a' mint az Iſraël nemzetsége fényes chillagának, erős oſzlopának Machabæuſnak az ő attyafiai, a' kik-felől azt mondgya az irás * *adiuvabant eum fratres eius*, ſegitik vala vitéz Machabæuſt az ő attyafiai: ſegitették ezt a' mi Machabæusunkat-is Vitéz Groff Eszterházi Lászlót az ő attyafiai, a' kik ſzeretetre méltók és ékeſek, minthogy vér attyafiak vóltak éltekben, a' halálban ſem váltak-el egy-máſtúl, hanem egy ſzivel, lélekkel, egy buzgó, attyafiúságos, tekélletes, igaz, lángozo ſzeretettel, bátorsággal ſegitették vitéz Groff Attyokfiát. † Ferencz feiét tette-le érette, ugy múlt-ki harmincz-őt eſztendős korában e' világbúl. ** Thamás halálos lövéſt ſzenvedet mellette, ugy végezte-el huſzon-hat eſztendős korában életét. * Gáſpár ſok chapáſok, vágáſok, kopia ſzúráſok-után adta-ki lelkét érette huſzon-negy eſztendős korában, *adiuvabant eum fratres eius*, igy ſegitették Vitéz Groff Attyokfiát, igy hóltak-megh érette, igy eſtek-el a' harczon, ezek az erős Uri három attyafiak. De talám azt kérdi más valaki még-is én-tőlem:

† 2. *Reg. c. 1. v. 25.*

† Eſzterházi Ferencznek, ** Thamáſnak, és * Gáſpárnak halála.

Quomodo cecidit Fortis Comes Ladislavs *in prælio?*

vallyon

vallyon mi-képpen eſet-el maga Vitéz Groff Eszterházi László a' harczon? nem kűlőmben, hanem a' mint maga Vitéz erős Machabæus, a' ki-felől azt mondgya az irás * *dilatavit gloriam populo ſuo, induit ſe loricam ſicut gigas, & ſuccinxit ſe arma bellica ſua; ſimilis factus eſt leoni in operibus ſuis, & ſicut catulus leonis rugiens in venatione:* ki-terieſztette az ő népének dűchősségét, pánczélban őltőzőt mint egy Orias, és fel-övedzette magára az ő hadakozó fegyverit; haſonló lőt az Oroſzlányhoz az ő chelekedetiben, és mint az orditó oroſzlány kőlyők a' vadászásban. A' harcz-előt nem ſok nappal, bűneit tőredelmes ſzivel megh-gyónta, Iſtenével megh-békéllet, minden kereſztyén vitéznek példát adván, hogy minek-előtte ellenséghivel ſzemben menne, megh-gyónnyék, békéllyékmegh Iſtenével, Iſtenét vegye maga-mellé társúl. A' harcz napon, nagy ſzive vigaſztalásával mondotta e' ſzókat a' környűl-állő vitézinek: † *Iſtennek legyen hála*, ugymond, *ſemmiben lelkem iſméreti nem vádol, ſemmiben ollyanban túdós nem vagyok, a' kivel Iſtenemet megh-bántottam volna.* Evvel megh nem elégedet, hanem chak kevés órával a' harcz-előt, fogván pugillarisát, iedző könyvechkéiét, rendről rendre nevezet ſzerént kérdezte udvari ſzólgait, kik gyóntak vólna megh közzűlők? kik nem? a' kik megh-gyóntak, azoknak a' neveit mindgyárt fel-iedzette. Gondolom én, hogy ugyan azon órában, a' melyben ő abba a' iedző könyvechkébe irta megh-gyont ſzólgainak a' neveit, ugyan akkor az Angyalok-is, mind magának, mind áítatos vitéz ſzólgainak a' neveket, arany bőtűkkel irták-bé az élő-könyvben.

Quomodo cecidit Fortis Comes Ladislaus in prælio? * miképpen eſet-el Vitéz Groff Eszterházi László a' harczon? nem kűlőmben, hanem el-közelgetvén az óráia a' harcznak, nagy bátorsággal a' harcz-helyre ment, maga ſereghe eleiben állot, és midőn látván veſzedelmes állását baráti, ió-akarói, hiv ſzólgai, helyéből ki-mozdúlását tanácholnák, azt felelte igen bátran a' mit mondot Job † *& mihi eſt cor ſicut & vobis, nec inferior*

* *1. Mach. c. 3. v. 4.*

† Groff Eſzterházi Láſzlónak a' harczhoz kéſzűlete

†Szép mődáſa Groff Eſzterházi Láſzlónak.

* Bátorsága.

† *Iob. c. 12. v 3.*

rior veſtri ſum, nékem-is vagyon ſzívem mint néktek, ſem aláb-való nem vagyok nálatoknál, az én teſtemből ſem foly tey, hanem vér: bőchűletemben járó dólgom ez énnékem, azért Cornetám-alól el nem megyek, jámbor vitézimet el nem hagyom, vélek egy-gyűt élek, ha-

* 1. Mach. c. 9. v. 10. lok; * *abſit iſtam rem facere, & ſi appropiavit tempus noſtrum, moriamur in virtute propter fratres noſtros, & non inferamus crimen gloriæ noſtræ*, távúl légyen hogy e' dólgot chelekedgyűk, és ha el-közelgetet a' mi űdőnk, hallyunk-megh vitézséggel a' mi attyánkfiai-ért, a' pogány kézben eſet rabok-ért, hazánk-ért, és ne tegyűnk ſzégyent

† Mach. c. 3. v. 19. a' mi dűchősségűnken; † *melius eſt nos mori in bello, quam videre mala gentis noſtræ*, mert jób minékűnk meg-halnunk a' harczon, hogy ſem a' mi nemzetségűnknek veſzedelmét látnunk. Ally! ally! Vitéz Groff, ne ſies ily hirtelen a' halálra, ne légy ily mód-nélkűl-való tékozlóia életednek, iffiúságodnak moſtan legh-győnyőrűſégesben virágzó Rózáiát ne veſd ily vakmerőképpen a' halál kaſzáiára, más ſokkal alkolmatosb űdőben léſzen mégh, ennél ſokkal nagyob, kellemetesb ſzólgálatodra ſzűkſége édes Hazádnak. Hová hadgyod Iſtenfélő, jámbor, tekelletes erkölchű iffiú házas-társodat? Iſtennek áldáſa-által remenlhető maradékidat? méltóságos hivatalú tiſzteidet? aitod-előt-állo, és téged igen hamar nap fel-tiſztelő elő-menetelidet? Szándmegh nevedéken, kiſded attyádfiaidat, kik tégedet Attyok helyet tartván ſzeretnek, bőchűlnek, és ha immár magadnak élni nem akarſz, ély ezeknek, a' kik te-tőled nem ugy bátyai, mint Attyai oltalmokat, gondviſeléſeket váriák, attúl függenek. Tekénchd-megh rokonidat, barátidat, hiveidet, kik tégedet mint chillaghiokat imádnak. Gondold-megh kő-váraidat, nagy Uraſághidat, kik tegedet mint örökös Urokat uralnak, és ne ſies, ne rohany ily hirtelen a' halálra. *Melius eſt mori, quam videre mala gentis noſtræ.* Mind ezeket, ugy-mond ez a' Vitéz Groff Ur, a' miket elő-ſzámláſz, édes hazámtúl, nemzetségemtűl vettem, azért mind ezeket édes hazámnak oltalmá-ért, nemzetségemnek ſzabadúlásá-

ért

sá-ért örömeſt viſzſza-adom életemmel egy-gyűt édes hazámnak, lé-téſzem, el-hagyom érette mind ezeket, és * *mortem glorioſiſſimam*, a' legh-dűchöſségesb halált válaſztom helyette. * 2. Mach. c. 6. v. 19.

Quomodo cecidit Fortis COMES *Ladislavs in prælio?* De még-is mi-képpen eſet-el Vitéz Groff ESZTERHÁZI LÁSZLÓ a' harczon? nem kűlömben, hanem mint amaz erős ferfiú, a' ki-felől mondgya vólt David † *nequaquam ut mori ſolent ignavi, mortuus eſt Abner: manus tuæ ligatæ non ſunt, & pedes tui non ſunt compedibus aggravati, ſed ſicut ſolent cadere coram filiis iniquitatis, ſic corruiſti*, nem ugy hólt-megh *Abner*, mint a' túnyák ſzoktak meghhalni: a' kezeid kötve nem vóltak, és a' lábaid nem vóltak békókkal terhelve, hanem ugy eſtél-el, a' mint el-eſni ſzoktak az erőſſek a' hamiſság fiai-elől. *Abner* annyit téſzen, mint *lucerna patris*, attyának ſzövétneke, lámpáſa: mondhatom én, nem ugy hólt-megh, nem ugy eſet-el az ő Attyának, néhai Tekéntetes és Nagyságos bóldogh emlekezetű Groff ESZTERHÁZI MIKLÓSnak, Magyar-Orſzághi Palatinuſnak világos ſzövétneke, Fia, nem ugy hólt-megh, nem ugy alut-el az Uri ESZTERHÁZI haznak fényes lámpáſa Vitéz Groff ESZTERHÁZI LÁSZLÓ, mint a' párna, pamut-közől, kényeſſen, kedven fel-nevelt púha, túnya iffiak. A' Sárban süllyedvén a' lova, maga mi-hent gyalogh eſet, mindgyárt környűl-fogta őtet a' pogányok ſokaſága, a' kik-ellen igen ſziveſſen és bátran, igen vitézen és erőſſen egy-néhányának halálával maga ſokáigh harczolt és vagdalkozot. Látván chudálatos vitézi maga-viſelését ellenséghi, ſzánták ollyan deli, ékes termetű, ollyan oroſzlányi ereiű tekéntetes, jeles iffiú Urnak életét el fogyatni, hanem hogy rabbá teheſsék, abban meſterkettek, *manus eius ligatæ non ſunt, & pedes eius non ſunt compedibus aggravati*, de az ő édes hazáiának, nemzetének fel-ſzabadúlásá-ért tuſakodó Vitéz Groff Ur, nem akarta ſemmi-képpen ſe-kezeit a' rabſzyal gyalázatoſſon megh-kőteztetni, ſe-lábait a' békókkal dűchöſségtelenűl terheltetni. Azért győzhetet- † 2. Reg. 6. 3. v. 34.

Harczolaſa.

len fáradságával, ereiével mind addigh vitézkedet, vala-meddigh a' ſok reá hagygáltatot fegyvernek záporaután, ſok balta, chákány fokkal kaponyáia izrűl izre bé nem tőretet: feie, ábrázattya, homloka sűrű ütéſſel kékséggel bé nem tőttetet: teſte ſok vágáſſal, ſzúráſſal,
Halála. tizen-nyolcz ſebbel által nem liggattatot: mely mind megh lévén, ugy atta-ki lelkét az ő Iſtenének kezében, életének huſzon-hatodik eſztendeiében, Kis-Aſzſzony havának huſzon-hatodik napián.

* 2. Mach. c. 6. v. 31. * *Hoc modo vitâ deceſſit* (Fortis Comes Ladislaus) *non ſolum juvenibus, ſed & univerſæ genti, memoriam mortis ſuæ, ad exemplum virtutis, & fortitudinis derelinquens.* Ek-képpen eſet-el a' harczon, ek-képpen múlt-ki e' világbúl a' Tekéntetes és Nagyságos Vitéz Groff Eszterházi László, nem chak az iffiaknak, hanem az egéſz Magyar-nemzetnek-is, a' jóſzágos-chelekedetnek, az erőſségnek példáia gyanánt hagyván halálának emlékezetit.

A' kinek ily reméntelen ki-múlásán, ninchen kőzzűlűnk ſenki, a' ki nagy ſzive keſerűségével, fáidalmával ne bánkodnék, a' ki a' kegyetlen halálnak ily űdőnek-előtte-való haraghiát ne vádolná. Azt kérdi vólt édes
† Matth. c. 16. v. 26. Üdvezitőnk az ő tanitványitúl † *quam dabit homo commutationem pro animâ ſuâ?* minémű váltságot ád az ember az ő lelké-ért-? Vayha azt kérdette vólna mi tőlűnk-is a' halál: *quam commutationem dabitis mihi pro Comite Ladislao?* minémű váltságot attok énnékem Groff Eszterházi László-ért: minden kévánságára, alkuvására reá-állottunk vólna. Találtunk vólna mégh aranyat, győngyőt, drága-kővet, egyéb ki-gondolható ſzépséget tárházinkban: kévánatoſſon illatozó viakgokat kerteinkben: győnyőrűſégeſſen zengő, és akár mely búsúlt elmét megh-kéllelő muſikát házainkban: mézzel folyo válogatot eledeleket bóttyainkban: kűlőmb kűlőmb-féle drága, és akár mely kemény ſzivet megh-lágyito, megh-hólditó, aiándékokat Orſzágunk-
* Iob. c. 2. v. 4. ban, és ha mind ez kevés vólt vólna-is, *pellem pro pelle,* * találtunk vólna érette megh-halni kéſz ſok erős ferfiakat

ſereg-

ſereghinkben. Mind ezeket Vitéz Groff ESZTERHÁZI LÁSZLÓNAK váltságá-ért két-kézzel a' halálnak attuk vólna. De mint-hogy ez a' kegyetlen halál vak, ſzeme ſinchen, fényes aranyunkat nem tekéntette: orra ſzagláſa ninchen, illatozó virághinkat nem nézte: füle halláſa ninchen, ſzép ſzónkat, muſikánkat nem kedvelte: izi ſzáya ninchen, édes eledelinket meghutálta: keze illetéſe ninchen, drága aiándékinkat el nem vette: egy ſzóval, érzékenségtelen lévén, minden aiánláſunkat, igéretünket megh-vetette, hanem az Iſtennek titkos és chudálatos engedelméből, rendeléséből, minden adományunknál kedveſſeb, gyönyörűſegeſſeb jó-akarónktúl, Vitéz Groff ESZTERHÁZI LÁSZLÓtúl foſztot-megh bennünket, nagy keſerűségünkre.

Noha pedigh mi keſergünk, de Te, ô Tekéntetes! ô Szerenchés! ô düchöſséges ESZTERHÁZI Ház † *noli flere*, ezeken a' te négy Vitéz Uri fiaidon ne ſiry! ne keſereghy! mert ha kévánva kévántad vólna-is, felségesben megh nem düchöitethettél, a' mint ezek a' te négy Vitéz Uri fiaid-által fel-magaſztaltattál. A' Romaiak örök emlékezettel tiſztelték a' két *Horatius* attyafiat: *Carthago*-beliek Iſtenek tiſzteletivel böchülték a' két *Philenuſt*: *Albánus*-ok a' három *Curiatiuſt*, azért, hogy vér attyafiak lévén, haza'iok-ért, nemzetségek-ért tették-le életeket; de mind ezek-felet, ennek a' te négy Vitéz Uri fiaidnak, a' mint-hogy nagyob a' ſzáma, ſzenteb az igye, ſokkal nagyob az érdeme, böchülete, és boldogsága-is. Nagy vólt a' te düchöſséged akkor, ô Tekéntetes Ház, a' mikor a' Nagy *Iáson* néhai Tekéntetes és Nagyságos bóldogh emlekezetű Groff ESZTERHÁZI MIKLÓS Magyar-Orſzág Palatinuſa, az Aranygyapiú Bárányt a' te falaidra függeztette: de ſokkal nagyob düchöſségedet látom moſt, a' mikor az Aranygyapiú Bárány-mellet, ezeket a' te négy ártatlan vérekben úſzo Vitéz Uri fiaidat, mint egy Bárányidat, magok vére ki-ontásával, életek le-tételével, haza'iok-ért fel-áldoztatni látom, a' kik nem aranyal feſtet gyapiúval, hanem minden aranynál fényeſſeb, minden drá-

† *Luc. c. 7. v. 13.*

ga kőnél, carbunculuſnal tűndöklőb piros vérekkel, ſebekkel zománczozot teſteket mutogattyák őrők dűchőſségedre. Ezek a' te négy erős Oroſzlányid, a' kik ellenséghidnek, gonoſz-akaróidnak minden ſzél-véſzi-ellen, megh mozdúlhatatlanúl tartyák falaidnak négy ſzegletit, Ezek a' te gyors Saſid, a' kik ió hiredet, nevedet, minden hegyeknek magaſsághi-felet magaſſabban e' világh négy réſzein éghigh emelik. Ezek a' te vitéz négy Grypheid, a' kik minden gonoſz nyelveknek dögleleteſségétűl mind kariokkal, mind kardgyokkal a' te Rózáidat megh óltalmazzák, megh-mentik.

Azért *noli flere* ne keſereghy annyira méltóságos ESZTERHÁZI Ház ezeken a' te négy Vitéz Uri fiaidon, mert noha a' halálnak el-kerűlhetetlen tőrvényén láttatnak által-menni, de megh nem hóltak, élnek, és e' világh fen állásáigh élni fognak bóldogh emlekezetekben, dichéretes hirekben, nevekben, s' ha ſzemeinkelől el-tűntek-is magok, de ezek a' piros záſzlók, karmazin ſzinű czimerek, veres koporsók, beſzéllik, prædikállyák, magaſztallyák, nagy vitézségéket. Elnek (mondám) Tekintetes Ház, ezek a' te négy Vitéz Uri Fiaid, sőt nem chak élnek, hanem minden ezűſt trombitánál hangoſſabban Kiáltanak-is: mert ha egy atyafiúnak *Abel*-nek * *vox ſanguinis clamat*, kiáltot az ő ártatlan vére, menyivel inkáb, menyivel hangoſſabban kiált ennek a' négy *Abel*-nek, a' négy attyafinak Iſtenekért, haźáiok-ért, nemzetségek-ért ki-ontot kereſztyéni ártatlan vérek. Kiált bizonyára a' Martyrumokkal egy-gyűt az éghre, hogy a' mint az igazság ſzerető Iſten, megh-ſzokta boſzſzúlani az ártatlanok halálát, tromfollya, boſzſzúllya-megh a' pogányokon az ő ártatlan vérek ki-ontását. Kiált *Abel* atyafival egy-gyűt minden vér atyafira, hogy a' mint ők ſzerették egymáſt éltekben, és egy-más atyafiúságá-ért el ſem váltak hóltokban, ugy minden atyafiú éllyen, hallyon az igaz atyafiúi ſzeretetben. Kiált a' *Machabæus*-okkal egygyűt, minden igaz haza-fiára, hogy a' mint ők Iſtenekért, haźáiok-ért, nemzetségek-ért le-tették életeket, ugy

* *Gen.c.4. v.10.*

minden

minden igaz haza-fia azért életét le-tenni ne szánnya.

Ennek a' ti ártatlan véreteknek ily hangos kiáltásakőzőt megh-fogom immár én szómat, és halgatok, ô hazánknak igaz *Samsomi*! nemzetünknek győzedelmes *Machabæusi*! országunknak diadalmas Baynoki Vitéz Eszterháziak! pálya-futástokat véres izzadással végeztétek, harczolástokat éltetek fogyásával feiezte-tek, vitézkedésteket haláltokkal pechételtétek. Azért semmi egyéb immár hátra ninchen, hanem a' mit szent Pál mond † *accedite ad Sion montem, civitatem* DEI *viventis, Ierusalem cœlestem, multorum millium Angelorum frequentiam, ecclesiam primitivorum qui conscripti sunt in cœlis, spiritus justorum perfectorum, & Iudicem omnium* DEVM, járúllyiatok immár dúchősséges Baynokok a'. Sion hegyéhez, az elő Istennek városához, a' mennyei Jerusálemhez, a' sok-ezer Angyalok sokaságához, az első-születtek Anyaszent-egy-házához kik bé-irattanak mennyekben, a' tekélletes igazaknak lelkeihez, és mindeneknek biráiához a' CHRISTVS JESVshoz: vegyétek-el pálya-futástok Koronáiát, harczolástok Pálmáiát, vitézkedéstek őrökkön őrökké megh-maradandó bóldogh nagy jutalmát, mert tudgya immár mind a' föld, mind az égh *quomodo cecidistis fortes in prælio, amabiles & decori in vitâ vestrâ, in morte quoq; non estis divisi, Aquilis velociores, Leonibus fortiores*, tudgya az egész világh, tudgyák mind a' földiek, mind a' mennyeiek, mi-képpen, mely erőssen, mely vitézen, mely dúchősségessen és dichéretessen estetek-el Istenetek-ért, hazátok-ért, nemzetségtek-ért a' harczon, mi-képpen szeretetre méltók és ékesek éltetekben, a' halálban sem váltatok-el egy-mástúl, a' Sasoknál gyorsabbak, az Oroszlányoknál erősebbek.

† *ad Heb. c. 12. v. 22.*

Pax Vivis, Requies Defunctis,
Tu autem Domine miserere
nobis.

Ad

ILLVSTRISSIMVM DOMINUM COMITEM NADASDIUM,

Virtutem Heroicam, LADISLAI COMITIS ESZTERHASI,

Et COGNATORVM in prælio contra Turcas Defunctorum, typis committentem.

QUæritis Elysijs quid LADISLAVS in hortis
VICTOR agat? Latiũ pollice tangit ebur:
NADDASDVMq́; canit, ſociaſq́; oſtentat ad umbras
Æternæ poſitum jam ſibi laudis opus.
Quam ſibi Dardanio melior NADDASDVS Achate
Erigit, æterno dignus & ipſe die.

MAGNIFICVS DOMINVS FRANCISCUS

Eidem Illuſtriſs: Domino Comiti.

FRANCISCVM FRANCISCVS ego modò ſoſpite (vitâ
Alloquor: hãc Mavors abſtulit, iſte refert.
Virtutis monumenta meæ cùm divite prælo
Signat, & æternum mittit ad uſq́; diem.
Pannonio ſi talis adhuc foret unus in orbe;
Heröum nullus noctis in orbe foret.

MAGNIFICVS DOMINVS THOMAS

Super eodem.

Cùm tu terrigenis de me NADDASDE loqua-
De te Cælicolis Vatibus ipse loquar; (ris,
Et dicam: æthereis NADDASDVM inscribite Fastis:
Hoc scriptus libro poscere plura queas?

MAGNIFICVS DOMINVS CASPARUS ESZTERHASI,

ILLVSTRISS: DOMINO COMITI

NADASDIO

Super eodem argumento.

Astore sum melior, melior Polluce, NADASDI,
O decus, ô animæ vita NADASDE meæ:
Nostrum lux illos alterna reducit in orbem,
Luce ego perpetuâ te tribuente fruor.

Ita Honori Illustrissimi Domini Comitis accinuit addictissimum Collegium Vien: Pazmanianum.

Aliud

ILLVSTRISSIMO DOMINO COMITI NADASDIO.

PEr nemus Elysium, per fortunata piorum
Bellerophontæo regna vehebar equo:
Cùm procul armigero vidi ESTERHASIA campo
Adstare ad laudes castra NADASDE tuas.

Dicebant; atræ premeremur imagine noctis;
Purpureum nobis nî daret ille diem.
Quam bonus hic roſeo bene fulget PHOSPHORVS ortu!
Quam bene puniceum ſpargit ubiq; jubar!
Dicamus Socij Domino bona Verba Tonanti,
Vt novus æterno hic PHOSPHORVS igne micet.

Ita vovebat Illuſtriſsimi D. Comitis Æternum
Devotus Cliens Paulus Nagy.

A.M.N.MUZEUM KÖNYV-TÁRA

5
In Collect. Oras. funeb. Dan. Vol. I.